

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ

«Διεύρυνση της Ευέλικτης Ζώνης
στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση»

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ
ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

Αθήνα 2004

«Διεύρυνση της Ευέλικτης Ζώνης
στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση»

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ
ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

Αθήνα 2004

Υπεύθυνος φορέας: **Μιχάλης Αγ. Παπαδόπουλος**
Ομότιμος Καθηγητής Α.Π.Θ.
Πρόεδρος του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου

Το έργο συγχρηματοδοτείται από το Γ΄ Κ.Π.Σ. της Ευρωπαϊκής Ένωσης
(75% από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο και 25% από εθνικούς πόρους)

Ενέργεια 2.2.1.: «Αναμόρφωση εκπαιδευτικών προγραμμάτων και εκπαιδευτικού υλικού
στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση»

Κατηγορία Πράξεων 2.2.1.γ.: «Πειραματικά Προγράμματα Εκπαίδευσης»

Τίτλος Έργου: **«Διεύρυνση της Ευέλικτης Ζώνης στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση»**

Επιστημονική υπεύθυνη έργου: **Δήμητρα Σπυροπούλου**
Μόνιμη Πάρεδρος του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου

Ομάδα Έργου

Γιαγκάζογλου Σταύρος, Σύμβουλος του Π.Ι.
(υπεύθυνος περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας)

Καγκά Ευαγγελία, Σύμβουλος του Π.Ι.
(υπεύθυνη περιφέρειας Αττικής και Κρήτης)

Κοσμίδου Χρυσούλα, Σύμβουλος του Π.Ι.
(υπεύθυνη περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου)

Σιγάλας Γεώργιος, Σύμβουλος του Π.Ι.
(υπεύθυνος περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας)

Σπυροπούλου Δήμητρα, Μόνιμη Πάρεδρος του Π.Ι.
(υπεύθυνη περιφέρειας Αττικής και Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης)

Γαλανοπούλου Αγλαΐα, Πάρεδρος επί θητεία του Π.Ι.
(υπεύθυνη περιφέρειας Ηπείρου και Ιονίων Νήσων)

Γρηγοριάδου Αλεξάνδρα, Πάρεδρος επί θητεία του Π.Ι.
(υπεύθυνη περιφέρειας Βορείου Αιγαίου)

Καφετζόπουλος Κων/νος, Πάρεδρος επί θητεία του Π.Ι.
(υπεύθυνος περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας)

Κούτσικος Ηλίας, Πάρεδρος επί θητεία του Π.Ι.
(υπεύθυνος περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας)

Πολύζος Γεώργιος, Πάρεδρος επί θητεία του Π.Ι.
(υπεύθυνος περιφέρειας Θεσσαλίας)

Στάππα Ματίνα, Πάρεδρος επί θητεία του Π.Ι.
(υπεύθυνη περιφέρειας Πελοποννήσου)

Φωσβίνκελ Αννέτε, Πάρεδρος επί θητεία του Π.Ι.
(υπεύθυνη περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας)

Ομάδα υποστήριξης του Έργου

Βουτυράκης Ιωάννης, Αποσπασμένος εκπαιδευτικός στο Π.Ι.

Μπλέσιος Αθανάσιος, Αποσπασμένος εκπαιδευτικός στο Π.Ι.

Νίκα Ελένη, Αποσπασμένη εκπαιδευτικός στο Π.Ι.

Ρούσσοις Γεώργιος, Αποσπασμένος εκπαιδευτικός στο Π.Ι.

ISBN: 960-407-166-1

Παραγωγή: Χρωμοτύπ Θεσσαλονίκης α.ε.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Πρόλογος Προέδρου του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου	7
--	---

ΣΧΕΔΙΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ Ν. ΒΟΙΩΤΙΑΣ

1 ^ο ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΘΗΒΑΣ	
Η ζωή και το έργο του El Greco	9
Βασικό υπαρξιακό αγαθό «Το νερό»	12

3 ^ο ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΘΗΒΑΣ	
«Στήσιμο» μιας τηλεοπτικής εκπομπής	16

5 ^ο ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΘΗΒΑΣ	
Ψυχαγωγία	18

ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΑΛΙΑΡΤΟΥ	
Το Σύμπαν	20
Νεανικά Προβλήματα – Προβληματισμοί	21
Παγκοσμιοποίηση	22

ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΟΙΝΟΦΥΤΩΝ	
Διαστημικά Ταξίδια	23

5 ^ο ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΣΧΗΜΑΤΑΡΙΟΥ	
Ελιά και Ελαιόλαδο	31

ΣΧΕΔΙΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ Ν. ΕΥΒΟΙΑΣ

1 ^ο ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΧΑΛΚΙΔΑΣ	
Οικογένεια στην τέχνη και τη λογοτεχνία	33

ΕΣΠΕΡΙΝΟ ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΧΑΛΚΙΔΑΣ	
Το δασύλλιο και το κάστρο του Καραμπάμπαστην πορεία του χρόνου	37

ΣΧΕΔΙΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ Ν. ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ

ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΚΑΡΠΕΝΗΣΙΟΥ	
Ευρυτανία και Τουρισμός	43

ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΠΑΛΑΙΟΚΑΤΟΥΝΑΣ	
Η τεχνητή λίμνη των Κρεμαστών και η τοπική ιστορία της περιοχής	61

ΣΧΕΔΙΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ Ν. ΦΘΙΩΤΙΔΑΣ

ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΔΟΜΟΚΟΥ Το Νερό	73
ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΚΑΜΜΕΝΩΝ ΒΟΥΡΛΩΝ Εναλλακτικές Μορφές Τουρισμού	77
2 ^ο ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΛΑΜΙΑΣ Οι κεντρικές ιστορικές πλατείες της Λαμίας	80
5 ^ο ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΛΑΜΙΑΣ Τα Παναθήναια μέσα από τη ζωφόρο του Παρθενώνα	82
8 ^ο ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΛΑΜΙΑΣ - ΡΟΔΙΤΣΑΣ Κατανάλωση και οικογένεια	89
ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΚΟ ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΛΑΜΙΑΣ Η τέχνη της δημοσιογραφίας στην προσέγγιση εκπαιδευτικών θεμάτων του σχολείου μας	91
ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΛΙΑΝΟΚΛΑΔΙΟΥ Αθλητισμός	119
ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΜΑΡΤΙΝΟΥ Η ισότητα των φύλων	124

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Το Υπ.Ε.Π.Θ., μέσω του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου, με την εφαρμογή και την αξιολόγηση του καινοτόμου προγράμματος «Ευέλικτη Ζώνη» σε σχολικές μονάδες της υποχρεωτικής εκπαίδευσης, επιδιώκει την υιοθέτηση από τους εκπαιδευτικούς εναλλακτικών μεθόδων διδασκαλίας και μάθησης, με σκοπό τη σύνδεση της σχολικής γνώσης με την καθημερινή ζωή και γενικότερα τον εκσυγχρονισμό του εκπαιδευτικού συστήματος.

Το πρόγραμμα της Ευέλικτης Ζώνης (Ε.Ζ.) βασίζεται στην αναδιάρθρωση του σχολικού χρόνου, ώστε να διατίθενται δύο ώρες από το εβδομαδιαίο ωρολόγιο πρόγραμμα του σχολείου για τη μελέτη θεμάτων, που παρουσιάζουν γενικότερο ενδιαφέρον, με διαδικασίες συλλογικής διερεύνησης. Παράλληλα η Ε.Ζ. δημιουργεί τις προϋποθέσεις για την εφαρμογή των καινοτομιών που εισάγουν το Διαθεματικό Ενιαίο Πλαίσιο Προγραμμάτων Σπουδών και τα Αναλυτικά Προγράμματα Σπουδών των γνωστικών αντικειμένων που διδάσκονται στο σημερινό σχολείο.

Στο πλαίσιο της δημοσιοποίησης/διάχυσης των αποτελεσμάτων του προγράμματος, πραγματοποιείται η παρούσα έκδοση, στην οποία δημοσιεύονται σχέδια εργασίας που εκπονήθηκαν από μαθητές/τριες σε συνεργασία με τους καθηγητές/τριες τους κατά τη διάρκεια υλοποίησης του πιλοτικού προγράμματος. Η επιλογή του υλικού πραγματοποιήθηκε σε συνεργασία με τους κατά τόπους Σχολικούς Συμβούλους, με τα μέλη των Τοπικών Επιτροπών Στήριξης και το μέλος του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου που ήταν υπεύθυνο στην αντίστοιχη διοικητική περιφέρεια. Το περιεχόμενο του περιοδικού αποτελεί ένα πρωτογενές εκπαιδευτικό υλικό, που θεωρούμε ότι μπορεί να δώσει αφορμή για ανάληψη παρόμοιων πρωτοβουλιών και από άλλα μέλη της εκπαιδευτικής κοινότητας.

Θα επιθυμούσαμε, τέλος, να εκφράσουμε τις θερμές ευχαριστίες μας σε όλους τους συντελεστές της παρούσας έκδοσης.

Μιχάλης Αγ. Παπαδόπουλος

Πρόεδρος του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου
Ομότιμος Καθηγητής Α.Π.Θ.

ΣΧΕΔΙΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ Ν. ΒΟΙΩΤΙΑΣ

1^ο ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΘΗΒΑΣ

Τάξη: Γ΄

ΘΕΜΑ: Η ΖΩΗ ΚΑΙ ΤΟ ΕΡΓΟ ΤΟΥ ΕΙ ΓΡΕΚΟ

Υπεύθυνη Προγράμματος: Ιουλία Αντωνίου

ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΤΟΥ ΘΕΜΑΤΟΣ

- Εξοικείωση με την τέχνη.
- Καλλιέργεια και εμπέδωση της γνώσης μέσω της εικόνας.
- Διεύρυνση του πνευματικού ορίζοντα.

ΓΕΝΙΚΟΣ ΣΚΟΠΟΣ

- Με άμεση και βιωματική προσέγγιση να γίνει η γνωριμία της πορείας του ΕΙ Greco ως εικαστικού καλλιτέχνη.

ΣΤΟΧΟΙ (ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟΙ – ΔΙΔΑΚΤΙΚΟΙ)

- Δραστηριοποίηση – Ανάπτυξη κριτικής σκέψης.
- Εμπιστοσύνη των μαθητών στις δυνατότητές τους.
- Ίσες ευκαιρίες.
- Συνεργασία – Καλλιέργεια του εμείς και όχι του εγώ.
- Άσκηση παρατηρητικότητας.
- Κατανόηση της σημασίας του χρώματος, του όγκου, της προοπτικής, της φωτοσκίασης – και της διαφοράς ανάμεσα στη Βυζαντινή και την Αναγεννησιακή ζωγραφική.
- Απόκτηση αισθητικής αγωγής.

ΠΟΡΕΙΑ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΘΕΜΑΤΟΣ – ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΣ ΟΜΑΔΩΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΜΕΡΙΣΜΟΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ

- Ομαδοποίηση (συμβόλαιο τιμής) σε υποθέματα.

ΠΛΑΙΣΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ – ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

1. Αναζήτηση εικαστικού υλικού.
2. Οργάνωση έκθεσης με ατομικά έργα των μαθητών.
3. Επίσκεψη στην Εθνική Πινακοθήκη.
4. Περιγραφή των αγιογραφιών της εκκλησίας της ενορίας τους.
5. Μελέτη βραχογραφίας σπηλαίου Λασκώ και μιας Μινωικής τοιχογραφίας.
6. Να παρατηρήσουν τα παιδιά στους πίνακες την φωτοσκίαση και να πειραματιστούν μέσα από τη φωτογράφιση.
7. Να καταρτίσουν γλωσσάριο.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ - ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Ομαδοσυνεργατική σύνθεση συγκεντρωμένου υλικού

- Κατάληξη σε μια πρόταση για τη δημιουργία ενός τελικού «προϊόντος»:
  - Ενός εντύπου με όσο το δυνατόν καλύτερη αισθητική ποιότητα και ποιότητα περιεχομένου, προσιτού, κατανοητού.
  - Μιας βιντεοταινίας.
  - Ενός CD.

Εντοπισμός των ομάδων χρήσης του τελικού «προϊόντος»

- Για την υλοποίηση των ανωτέρω θα πρέπει να υπάρχει «συντακτική ομάδα», «δημοσιογράφοι», «κριτικοί τέχνης», «ρεπόρτερ», «φωτορεπόρτερ».
- Προβολή σε video wall μέσω laptop.

ΥΠΟΔΟΜΕΣ – ΤΡΟΠΟΙ ΠΡΟΩΘΗΣΗΣ ΤΟΥ «ΠΡΟΪΟΝΤΟΣ»

- Θα χρειαστούν δύο προβολείς, παρουσίαση στο σχολείο και σε ευρύτερο κοινό.
- Πιθανώς και προβολή σε κάποιο τηλεοπτικό σταθμό.

Επιπτώσεις στην τοπική κοινωνία

Μέσα από τις ποικίλες δραστηριότητες τα άτομα κοινωνικοποιούνται και συμμετέχουν στα πολιτιστικά δρώμενα του τόπου με συνεχή αναβάθμιση του κοινωνικού περιγυρου. Κατ' επέκταση προάγουν την διαπολιτισμική επικοινωνία μέσω μιας κοινής γλώσσας της ζωγραφικής

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Η λεκτική επικοινωνία μας επιτρέπει να δίνουμε μορφή σε κάποιες ιδέες μας, όχι όμως σε όλες. Υπάρχουν σκέψεις που δεν μπορούν να εκφραστούν με λόγια. Γι' αυτές χρησιμοποιούμε άλλους τρόπους σηματοδότησης και κατανόησης. Ειδικότερα, παρατηρήσαμε πως ο ζωγράφος δίνει φόρμα σε οπτικές ιδέες με οπτικό τρόπο – φως και χρώμα.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Για την υλοποίηση της εργασίας τα παιδιά είχαν πλούσιο υλικό αλλά περιορισμένο χρόνο. Η επιλογή του ήταν δύσκολη και πιο δύσκολη η παρουσίαση. Όμως χρησιμοποίησαν:

- α) σύγχρονη τεχνολογία με ενθουσιασμό,
- β) ακουστικό τρόπο χρησιμοποιώντας μουσικό χαλί και
- γ) κιναισθητικό τρόπο – τη γλώσσα του σώματος – με το να υποδυθούν ρόλους.

ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗ ΣΧΕΤΙΚΟΥ ΥΛΙΚΟΥ

Δημοτική βιβλιοθήκη

Βιβλιοθήκη Γυμνασίου

Διαδίκτυο

«Το χρονικό της Τέχνης» του E.H.GOMBRICH

Θεματικοί κύκλοι (Λυκείου)

Πολυθεματικό Βιβλίο Γυμνασίου για την Ευέλικτη ζώνη

Περιοδικό Γαϊόραμα 2000, άρθρο Άρη Τερζόπουλου.

1^ο ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΘΗΒΑΣ

Τάξη: Γ΄

ΘΕΜΑ: ΒΑΣΙΚΟ ΥΠΑΡΞΙΑΚΟ ΑΓΑΘΟ «ΤΟ ΝΕΡΟ»

Υπεύθυνη Προγράμματος: Ιουλία Αντωνίου

Κριτήρια επιλογής του θέματος που μας ώθησαν να δουλέψουμε με αυτό το θέμα ήταν:

1. Η διαχρονικότητα και η συγχρονία του.
2. Το ότι είναι βασικό στοιχείο του πλανήτη Γη. Το 71% αυτού.
3. Το ότι είναι βασικό στοιχείο του ανθρώπινου οργανισμού. Το 65% του βάρους του ανθρώπινου σώματος.
4. Το ότι είναι βασικό στοιχείο της υγείας, σύμφωνα με τις προϋποθέσεις του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας από το Γραφείο Ευρώπης. Το νερό και οι εγκαταστάσεις υγιεινής.
5. Βασικό στοιχείο πολιτισμού των λαών σύμφωνα με παλαιότερη γαλλική έρευνα.
6. Η σημερινή κατάσταση των πραγμάτων σχετικά με αυτό το πολύτιμο αγαθό, που αναλύεται στα κάτωθι:
  - Η ασυλλόγιστη σπατάλη του σε παγκόσμια κλίμακα, στο σπίτι, στο εργοστάσιο, στη γεωργία, κτηνοτροφία. Ενδεικτικά, χρειάζονται 10.000 λίτρα νερού για το πότισμα της φυτικής και ζωικής τροφής που καταναλώνει ένας υγιής άνθρωπος σε μια μέρα. 100.000 λίτρα νερού απαιτεί η διαδικασία από την αρχή μέχρι το φινίρισμα ενός αυτοκινήτου στο εργοστάσιο.
  - Η πληροφορία από τις εφημερίδες ότι στις περισσότερες χώρες της γης τα τελευταία χρόνια σημειώθηκαν έντονες ξηρασίες.
  - Δημοσιεύματα όπως της Ελευθεροτυπίας (12/4/2000) ότι το 2050 τα 2/3 του πληθυσμού της γης θα διψούν.
  - Ότι περίπου ένα δισεκατομμύριο άνθρωποι στον κόσμο δεν έχουν καθαρό πόσιμο νερό τώρα.
  - Ότι το 80% των κατοίκων του πλανήτη μας υπολογίζεται ότι στα επόμενα χρόνια που θα ακολουθήσουν δε θα έχουν επαρκείς ποσότητες γλυκού νερού.
  - Τα υπόγεια νερά μολύνονται από βιομηχανικά απόβλητα ή μη, φυτοφάρμακα και

λιπάσματα.

- Το νερό της θάλασσας σε παράκτιες περιοχές διεισδύει στους κενούς υδροφόρους ορίζοντες.
- Στις αναπτυσσόμενες χώρες το 95% των αποβλήτων ρίχνεται στα ποτάμια χωρίς επεξεργασία και οι άνθρωποι πίνουν από αυτό και προσβάλλονται από σοβαρές ασθένειες.

Όλα αυτά ήταν η λογική σύλληψη του θέματος.

Καθορισμός σκοπού της εργασίας:

Η εργασία δεν έχει στόχο της να μάθουν οι μαθητές τα πάντα γύρω από το νερό· άλλωστε σύμφωνα με τον Ηράκλειτο η πολυμάθεια δε διδάσκει τη βαθύτερη κατανόηση των πραγμάτων. Η δε εξέλιξη είναι αλματώδης και έχει να κάνει με κοσμογονικές δυναμικές τεράστιας ισχύος, οι οποίες καθημερινά κομίζουν καινούρια στοιχεία. Έτσι το κεφάλι του μαθητή δεν είναι δοχείο για να γεμίσει, είναι εστία που περιμένει ένα σπινθήρα για να ανάψει. Αυτό το φως, αυτό το άναμμα είναι δημιουργικό.

Σκοπός λοιπόν είναι να βοηθήσει το μαθητή να σκεφτεί, να προβληματιστεί, να αναζητήσει την αλήθεια μέσα από την καθημερινότητα, η οποία θα τον οδηγήσει προς την ολοκλήρωση, την υπευθυνότητα και την ελευθερία: τους δύο πόλους της δημιουργίας.

Παιδαγωγικοί και διδακτικοί στόχοι στην επίτευξη των οποίων συμβάλλει η έρευνα:

- I. Συλλογική μορφή συστηματοποιημένης δράσης μεταξύ των μαθητών.
- II. Επικοινωνία σε άλλο επίπεδο με τον καθηγητή-σύμβουλο.
- III. Άνοιγμα διαύλου επικοινωνίας με διάφορες κοινωνικές ομάδες όπως γεωργούς, ψαράδες κ.ά.
- IV. Ανάπτυξη κριτικής σκέψης μέσα από συνεντεύξεις, ερωτηματολόγια.
- V. Ανάπτυξη στάσεων και δεξιοτήτων στα σύγχρονα προβλήματα.
- VI. Εμπλουτισμός της σχολικής ζωής με φαντασία (μικροί δημοσιογράφοι), αναπαράσταση εθίμου κλήδονα.

Διδακτικοί στόχοι

- Να καταλάβουν ποια είναι η πραγματική αξία των αγαθών
- Να μάθουν ότι υπάρχουν νόμοι που προστατεύουν τους καταναλωτές

- Να μάθουν να αντιλαμβάνονται τα εμπορικά τεχνάσματα των εμπόρων για το εμφιαλωμένο νερό
- Να γίνουν σωστοί καταναλωτές δείχνοντας υπευθυνότητα με τις ενέργειες τους και τις αποφάσεις τους μέσα στην αγορά
- Να καταναλώνουν το πολύτιμο αγαθό σύμφωνα με τις ανάγκες τους και να αποφεύγουν την υπερκατανάλωση
- Να προσέχουν την καταλληλότητα – τη διαύγεια – του νερού στο ποτήρι, να διαβάζουν με προσοχή τις ετικέτες στα τυποποιημένα – ημερομηνία λήξης για την ασφάλεια της υγείας τους
- Να μάθουν να εξοικονομούν το αγαθό χρησιμοποιώντας τον καλύτερο δυνατό τρόπο

Καθορισμός των ομάδων εργασίας και επιμερισμός συγκεκριμένων δραστηριοτήτων

- 6 ομάδες ανεξάρτητα από ακαδημαϊκές επιδόσεις, φύλο, φυλή, φιλία, κοινωνική τάξη απλά προσαρμοσμένες στην πολιτισμική ποικιλότητα
- Συμβόλαιο τιμής ομάδων
- Επιτόπια παρατήρηση
- Συνέντευξη από γεωργούς και από ψαράδες της λίμνης Υλίκης και από βάδισμα κατά μήκος του καναλιού του Μόρνου που περνά από την περιοχή. Παρατήρηση στο μικροσκόπιο μολυσμένου νερού. Επίσκεψη στον πορθμό του Ευρίπου. Αναπαράσταση του εθίμου του κλήδονα.

Συγκέντρωση σχετικού υλικού (διαφορετικά είδη πηγές)

Συλλογή πληροφοριών από: διαδίκτυο, Δημοτική βιβλιοθήκη, Σχολική βιβλιοθήκη, βιβλίο Οικιακής Οικονομίας της Α' τάξης, λαογραφικό υλικό από Πανεπιστημιακές εργασίες, εικαστικό υλικό, φωτογραφικό υλικό από υδραγωγεία και υδρόμυλους της περιοχής, στοιχεία μυθολογίας, γκραβούρες της αποξηρανθείσης λίμνης Κωπαΐδας, στοιχεία θρησκευολογίας.

Διαμορφωτική Αξιολόγηση - Ανατροφοδότηση

- I. Ομαδοσυνεργατική σύνθεση συγκεντρωμένου υλικού και κατάληξη σε μια πιθανή πρόταση για τη δημιουργία ενός τελικού «τουριστικού προϊόντος».**
Λεύκωμα με υδραγωγεία, βρύσες και υδρόμυλους, εικαστικό λεύκωμα, κολάζ.

II. Εντοπισμός των ομάδων χρήσης του «τουριστικού προϊόντος» (βιωσιμότητα της πρότασης):

Δύο παιδιά εκπρόσωποι από κάθε ομάδα ανέλαβαν να υλοποιήσουν την πρόταση της δημιουργίας λευκώματος.

III. Υποδομές (υπάρχουσα και προτεινόμενη), πιθανές πηγές χρηματοδότησης, τρόποι προώθησης του προϊόντος:

Η χρηματοδότηση έγινε από τη Σχολική Εφορία. Όσο για την προώθηση μπορεί να γίνει μια ενημερωτική καμπάνια μέσω ραδιοφώνου. Όπως είπε ο Σεφέρης στο λόγο του, όταν παρελάμβανε το βραβείο Νόμπελ «ο κόσμος στενεύει και ο καθένας χρειάζεται όλους τους άλλους». Ακόμη, ότι ο Οιδίποδας απάντησε στο αίνιγμα της Σφίγγας – ο άνθρωπος – και το τέρας σκοτώθηκε. Εμείς, λοιπόν, έχουμε πολλά τέρατα να καταστρέψουμε και θα το πετύχουμε με σεβασμό στον άνθρωπο, στο περιβάλλον του και στα προβλήματα του και προπαντός με τη σωστή ενημέρωση και τις γνώσεις για το διαχρονικό και σύγχρονο πρόβλημα των ανθρώπων του πλανήτη μας.

IV. Επιπτώσεις στην τοπική κοινωνία (οικονομικές, περιβαλλοντικές, πολιτιστικές, κοινωνικές κ.ά.)

Τέτοιες προσπάθειες τολμηρού ανοίγματος στην κοινωνία δεν είναι ιδιαίτερα εύκολες και λόγω του εκπαιδευτικού μας συστήματος και λόγω προσωπικών αδυναμιών σε ουσιαστική επικοινωνία με ευρύ κοινό.

Συνολική αξιολόγηση της πορείας υλοποίησης της εργασίας – μελέτης. Τελικά συμπεράσματα.

Το θέμα ανεξάντλητο! Η εξέταση του έγινε ακροθιγώς. Το ενδιαφέρον των παιδιών έντονο και στη συνέχεια μειωμένο.

3^ο ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΘΗΒΑΣ

Τάξη: Α΄

ΘΕΜΑ: «ΣΤΗΣΙΜΟ» ΜΙΑΣ ΤΗΛΕΟΠΤΙΚΗΣ ΕΚΠΟΜΠΗΣ

Καθηγητές: Αρβανιτίδου Ζαχαρούλα, Μπούλια Μαρία

ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΤΟΥ ΘΕΜΑΤΟΣ

- Εξοικείωση των παιδιών με το «μέσο».
- Ποικιλία ως προς τη μορφή.
- Πολυφωνία ως προς το περιεχόμενο.

ΓΕΝΙΚΟΣ ΣΚΟΠΟΣ

- «Στήσιμο» από τους μαθητές μιας τηλεοπτικής εκπομπής ποικίλου περιεχομένου με:
  - ειδήσεις,
  - σχόλια,
  - σάτιρα,
  - στρογγυλό τραπέζι συζητήσεων,
  - συνεντεύξεις,
  - κριτική παρουσίαση κινηματογραφικών και θεατρικών έργων.

ΣΤΟΧΟΙ (ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟΙ – ΔΙΔΑΚΤΙΚΟΙ)

- Να έρθουν οι μαθητές σε άμεση επαφή με τα μέσα.
- Να συνειδητοποιήσουν τον ρόλο που μπορούν να παίξουν τα ΜΜΕ στη μάθηση και στη διαμόρφωση αισθητικής.
- Να κατανοήσουν την έννοια του «ωραίου» και να ενδιαφερθούν για τη δημιουργία μιας καλαίσθητης εκπομπής.
- Να προβληματιστούν μέσω των συνεντεύξεων για διάφορα επίκαιρα θέματα που άπτονται του πολιτισμού.
- Να εθιστούν στην εργατικότητα και να δημιουργήσουν σχέσεις συνεργασίας – ομαδικότητας.